

Extras

Raportul analitic al Comisiei Europene (CE) privind alinierea Republicii Moldova la acquis-ul UE, publicat la data de 2 februarie 2023

GRUPUL 1: FUNDAMENTELE PROCESULUI DE ADERARE

Acest grup acoperă: sistemul judiciar și drepturile fundamentale (capitolul 23); libertatea și securitatea justiției (capitolul 24); achiziții publice (capitolul 5); statistici (capitolul 18); și controlul financiar (capitolul 32).

Capitolul 32: Controlul financiar

UE promovează reforma sistemelor naționale de guvernanță pentru a îmbunătăți responsabilitatea managerială, buna gestiune financiară a veniturilor și cheltuielilor și auditul extern al fondurilor publice. Normele privind controlul financiar protejează în continuare interesele financiare ale UE împotriva fraudei în gestionarea fondurilor UE și moneda euro împotriva contrafacerii.

Domeniul controlului financiar este parțial reglementat de capitolul 7 din AA/ZLSAC.

Controlul financiar intern public

Principiile de bază pentru o gestiune și un control financiar adecvat sunt stabilite prin legislație și prin ordine suplimentare din partea Ministerului Finanțelor. Ministerul Finanțelor este unitatea centrală de armonizare pentru controlul financiar public intern, pregătirea orientării metodologice, coordonarea consolidării capacităților și monitorizarea implementării. Acesta prezintă un raport anual Consiliului de control financiar intern public.

Responsabilitatea pentru controlul intern și audit revine managerilor entităților publice, care sunt responsabili pentru asigurarea principiilor bunei guvernante. Standardele naționale de control intern se bazează pe modelul Comitetului organizațiilor de sponsorizare al Comisiei Treadway (COSO).

Punerea în aplicare suferă de o conștientizare scăzută a beneficiilor gestionării riscurilor, de responsabilitatea managerială slabă și de resursele limitate de personal.

Principiile de bază pentru auditul intern sunt stabilite prin legislație și cadre normative secundare. Calitatea auditului intern este evaluată conform unui plan anual. Deși unitățile de audit intern sunt înființate în majoritatea instituțiilor

administrației publice centrale, acoperind 98% din venituri și 95,1% din cheltuieli, doar 63% din posturi sunt ocupate. Mai mult de jumătate dintre unitățile de audit intern din autoritățile publice au un singur auditor intern.

Inspectoratul Financiar de Stat operează o funcție semnificativă de inspecție financiară, cu mai multe resurse și putere decât organismele de audit intern, datorită capacității de a impune sancțiuni. În consecință, există riscul ca rolul auditului intern să fie subminat.

Auditul extern

În ceea ce privește cadrul constituțional și juridic, Curtea de Conturi este inclusă în Constituție, iar legea relevantă este destul de bine dezvoltată, deși unele dispoziții subminează elemente-cheie ale independenței organizaționale, funcționale și financiare a Curții. Mandatul președintelui este relativ scurt, ceea ce i-ar putea afecta independența.

În ceea ce privește capacitatea instituțională, Curtea are un mandat larg de a audita toate organismele și resursele publice. Parlamentul poate solicita Curții să îndeplinească alte sarcini, ceea ce limitează controlul Curții asupra resurselor și a programului său de lucru. Curtea dispune de o strategie de dezvoltare susținută de planuri de acțiune anuale. Capacitatea sa administrativă trebuie să fie îmbunătățită.

Curtea are dreptul de acces la informații, dar acest lucru a fost refuzat sau tergiversat ocazional. Activitatea de audit respectă standardele internaționale ale instituțiilor supreme de audit și există manuale pentru auditul financiar și pentru auditul conformității și al performanței. Curtea dispune de un sistem de control al calității și de asigurare în conformitate cu standardele internaționale, deși capacitatea de a pune în aplicare sistemul rămâne o problemă.

Rapoartele Curții sunt publicate în Monitorul Oficial, pe site-ul web al Curții, și sunt transmise Comisiei de control al finanțelor publice a Parlamentului. Există puține dovezi că activitatea de audit a Curții a sporit nivelul de punere în aplicare a recomandărilor sale.

Protejarea intereselor financiare ale UE

AA/ZLSAC acoperă parțial cerințele acquis-ului UE, deși acum trebuie să se pună accentul pe trecerea de la Convenția privind protecția intereselor financiare ale Comunităților Europene la Directiva 2017/1371 privind combaterea fraudei conexe intereselor financiare ale UE.

Necesită stabilit temeiul juridic pentru cooperarea în materie de investigații între oficiul antifraudă al UE și autoritățile naționale. Centrul Național Anticorupție a fost desemnat ca punct focal principal, dar nu este încă recunoscut oficial ca serviciu de coordonare antifraudă (AFCOS).

Protecția monedei euro împotriva contrafacerii

Republica Moldova nu a ratificat Convenția de la Geneva din 1929 pentru suprimarea falsificării de monedă. Moldova este parțial aliniată la acquis-ul privind definirea bancnotelor și monedelor falsificate, precum și la procedurile de colectare, stocare și retragere a acestora din circulație.

Analiza tehnică este efectuată de Banca Națională a Moldovei, Centrul Tehnico-Criminalistic și secția de expertiză judiciară a poliției. Banca Națională a Moldovei și Ministerul Afacerilor Interne au un acord de cooperare privind prevenirea și combaterea contrafacerii și protecției monedei naționale.

Sumar

Moldova se află într-un stadiu incipient în domeniul controlului financiar. Legea privind controlul financiar public intern este o bază adecvată pentru dezvoltare, în conformitate cu standardele internaționale și cu cerințele UE. Lipsa capacității prezintă o îngrijorare. Trebuie adoptată o nouă strategie de dezvoltare. Independența financiară, funcțională și operațională a Curții de Conturi nu este asigurată. Moldova trebuie să ratifice Convenția de la Geneva din 1929 și să își alinieze în continuare legislația la acquis-ul UE.